

una organització política conforme á la naturalesa que Deu li ha donat, que representava la purificació de la política y que aixís com el Centralisme significava la opressió y la mort ofegant la espontaneïtat del país, el Regionalisme venia á dar la llibertat y la vida aprofitant la acció comuna de tots els individus, senyalantlos hi el camp ahont poguer aplicar sa activitat y tots units marxar per les vies del progrés.

Desconfiant de mes petites forces he entrat en combat, com tú dius, més sense seguir altre norma que les meves conviccions y aixís no he cregut convenient despendrem de mos desitjos de que dintre Espanya hi regui l'amor y la fraternitat entre les regions, encara que basant aquesta harmonia en el mutuo respecte dels drets y especial manera de ser de cada una. No he volgut deixarme arrastrar per les exageracions de molts que empenyan á Catalunya á lo que jo entench que es son suïcidí y que de sos llabis sols ne surten no més que insults grossers contra regions germanes de la nostra y que no son totalment responsables de les faltes de llurs fills. Aixó no es pas *recullir les bombes que 'ns llença l'enemich y que podrian enrunar els darrers baluards de nostre casa*, puig en res perilla nostra causa, ans al contrari, hi guanya moltíssim procurant ferla simpática á la part sana y no corrompuda per la política de les demés regions, ademés que aquest criteri ha sigut sostingut per molts catalanistes y fins la *Unió* lo ha manifestat en varios de sos actes.

Respecte allá ahont acaba el patriotisme sobre tot en els temps moderns serà allá fins ahont arriba la societat natural de la qual formarà part. Aquí serà en el Estat, mes, en els pobles que han sigut junyits per

la violència y la guerra, comprench que no deurán sentir cap afecte per l'Estat que 'ls esclavisa y fins el patriotisme 'ls impulsarà á separarse y á recobrar sa independència si les conveniencies socials no 'ls inspira altre conducta.

Jamay el patriotisme te que exagerarse fins á oblidar els principis de la justícia y á defensar la opressió y com que també l'Estat social es per procurarse 'l be comú á tots sos individus, si dintre un Estat ben definit per la naturalesa y per la tradició històrica si notan en éll apreciables diferencies de caràcter y distintes necessitats en les regions, aquestes deurán ser reconegudes y serà una obra altament patriòtica el treballar en aquest sentit y el fer cara á la violència que may deu donarse en una societat ben organizada.

El patriotisme pot salvar á Espanya, mes. es precis educarlo y dirigirlo convenientment. Del sigle que acaba podém treuren grans lliçons; hem vist els homes abandonar ses llars y descuydarse de ses families per entregarse al terbolí revolucionari, atrets sols per un programa seductor per l'esperansa posada en determinats personatges que no eran més que vils explotadors y nostre patria se ha vist destrossada pels partits y moltes vegades sa terra regada per la sanch derramada en lluytes fraticides, mes se ha deixat sentir el desengany y ab ell ha vingut el remordiment de molts per haber abandonat els sers més apreciables al posarse al servey de lo que han comprés després que era pura farsa. Tot aixó ha fet que s'extingís l'esprit públich, que la apatia y la indiferencia dominessin la major part dels espanyols fins á no sentir mica de vergonya per nostre humillació nacional, fins á resignarse á ser per sempre á la vegada que la